

ХАБЫАГ 1951 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Редактор колонката

**«САҢА ОЛОХ»
ХАҢЬ, АККА СУРУТУУ
САБАЛАННА**

Улусугут д-оно-сэргэтэ, тэрингалэра, салал-тата уонна нэһилиэк дьаһалталара сайын буолар улахан дьаһалта бэлэмизини үлэтин үөһүтөр сылдьалтыр. Хомутуу, өрө тэрийыны, сибэкки распадаатын кытта бодьуустаһыны бу күнүөр сүүрүн сороктара буолан туруаллар. Маны сэргэ күс кэмэ чугаһаан иһэринэн эр д-он тыа дэки көрөрө дьэбэи иһэр. Хатыһаһыт дьэсти күнүөр үлүһүсэр, Сыр Ийбүт тыһыһыта өй - санаа эмиз чэбдигэр, олох көрөтүн утаһыттыны иһэринэн.

Билгээ улууустуу "Сага олох" хаймтаа аасмал нүмэртэй улууустуу историатын сырдатварыг анал билаа арыла. Боотуруускай улуус 375 сыйл багнэлээр дьаацтар чэрчээрэнэй хэһилэктэрбег историаларын сырдатарга сорунубут. Ытык хэһилбег Иван Михайлович Павлов: "Хас биридэй хэһилбэек аатын – суолун, төрүт үүһүэн, багээ тэрээһинин, суолталаах тутуутун туһууан сырдатара борт буюуу эгэ", – дэп, багээна арыллыатын кэһилбэек тууар.

Бу балаһара эрдэ хашык эмэ юмнгар килбик сурултуу буолбакка, арылаллан хаалбыт эбэтэр ситэ кизиктик сырдыкчылыктах түгэнэр килбиктэр сеп этэ. Маны таһынан төрүт үһүээн-нэргэ олордун, нэхилиэк аатын ырытты, чуолкайдыһын эмиэ дьон болортолотун тардыа эмтигэ буолун. Чокуобуна, көпөлүк, "Аксыйарай сула" курдук тутуулар туһунан ааҕарга эмэ элбэрэһинтэй Оюн нэхилиэк дыһалталара, түс - бос дьонно, сэрэсэн кырдыаҕастара бу анал балаһара мыйдарыйаалларын аһтаргытыгар ынырабыт.

Байылы дым улахан таркоһиннэрдик буоларын өссө төгүл санаҕабыт. Ол курдук, "Манчаары оонньуулары" Боотуруускай улуус 375 сым урдук таһымга быстылыа. Ол көннүгүн улахан быйлардыр көтөһүлөр. Маны сэрэ айыһарбыт барахсан өтгүр - мастыыр чааспытан байыл биһэрдик уустугурдуох курдук. Оюн өттоһун хампааньҕа улахан тэрэһиннэхтик ытыллара араһыллар. Түмүсүбүт, үлэр дыһыарбыт элбэти ыстыһыттан быһаарыа түрүгэ.

"Сага олох" хаймат дьон улсэр - хамтасдаа кыайылыах, сорукары толорууга ситиһилээх буоларыгар аһаан сырдытар, иһитиннэрэр аналдычистээхтик толорон иһэр. "Холумтан", Уйгу кыһата", "Турапча - спорт тусхата", Кыайылыа дьулус" сыһарыылар тыһиэстэрин быһааска хайыат ис хоһоонун байылан кэлдүтэр. Маны сэр-гэ анал рубрикаларынан тыа хаһаайыстыбатын бопшурустара, ветеринарлар сүбэлэрэ, нэһили-экстэрин сонуннара хайыат нүмүрүн айыа көрөр-сүрдүтэр, кэскир орооллара үлэһин.

Бейбэлэгтгэн ханхушлыгаар сана аалтар-
дар баар буулдулар. Мингчүлээн, Сүдэнг нэгнэл-
эгтгэн обществейнай хоррсткжидней Валерий
Макаровичи бэлэгтгэж эгэ. Сууруугулар сурун-
дыгтэжэа жангирн ирдбэлэгирог эшвэгтгэл-
лэр, олус бэрэг садылмат. Эдэр киднхэж сэтгил-
лэри багарабт.

Үгүйс болног тэрээвннээх, дхбуун тулннхдээх
2013 снл нээх: агарьвэр "Сага олох" ханьат су
рутуутун сарьаага. Снл нээх: агарьвэр алт
ыйаа толоор сурулуттар электрoнзый испивнх
нэ нвхн, снлнлээх биринстэргэ пивснхннн
снл. Бнлнл үбүлүгдээх снл буолн, биринстэр
лннл снлнлээхтэр, ахснннр да ботуччу буол
лнн.

"Сана олох" РИХ типографията борт сотору-таарыта "Чурагчым ырыата дымэрээр" дьэи толору өггөнөх, тунсаай көсүгүлөх ырыаныгы бөчөгтөгүс атыгыта таһаарда. Ырыаныыоока аалтардар, мелодистар, ырыаһытар хаартыска-лары юмрок, тустаах аһымыгы хаһан, хайдах яһ бастаан дьэи дүүлүтөр тахсыбыта кыластыы көпкөнөр. Хаһа баһрар улахан сололоох ыалды-ыоока бөлөх - туһах онтороро толору табыастаах Ырыаныык редакцияру уонна "Интеллек-марһаныта атыыга баар "Чаран" сурунаал кө-төс нүмэро элэи атыыга тахсыбытыи билдэр-бит. Кэлэр үһүс нүмэро ураты үрдүк хаачысты-баллаах, дьэиһунаахай ис хоһоонноох буолура бы-лаһыһыар.

Күндү тагтылаах Чуратчыбыт дэонун-сэргин, жазы ийэр Майя улуу бырааһынныктарынан эрдэлинибт уюна дэонту, үлэр ситиһиыртэ бадырап. Улахан тэрэһинибт бөлүмнэни билдэһиһиһах күнөртөр түмсүүлөхх буолуовун барыбыт үлэһтүмүдүк, сирэс ситэриһиһи кыаһыга кыаһтаатын, Чуратчыбытаатын үрдүктүк ааттаатын.

АЗАХАТОВ

ҮҮНЭ-САЙДА ТУР, САХА РЕСПУБЛИКАТА!

Муус устар 27 күнэ - Саха Республикатын күнэ. Саха сирэ 1922 сыллаахха муус устар 27 күмүгэр ССРС уонна РСФСР составыгар Саха АССР автономия бөлүгүтүмүн туспа республика буолбута. Бу саха норуотугар улахан сүлүмтэлээх тэрээһини Улуу убайдарбыт, саха чулуулары Өксөкүлээх Өлөксөй, Былатаны Ойуунускай, Махсыйым Аммосов уонна да алыттар туруулаһан, үлэлээн, олохторун толук ууран туран ситиспиһтэрэ. Сахалар Тыгын сабагтан Ил тэринэр дьулурдарыттан, ыраастаагы былааттар бэйэни салайыныны туруорсууларыттан сүлүс тартыстан, Сэбиэскэй былаас олохтонор уот кыһы залорулар хол тутан, сирбитин - уопутун Саха сирэ - Саха Республикага дэтирдэхпит.

Саха сардаана санаата түмүллүүтүгэр, Саха Республика-
та дьоһуннаахтык апаруу туруутугар, эосбардстывенност
ыланан сайдытыгыар Боотурускай улус тумус дыно чур-
аппчылар кылааттара улаган. Прокопий Нестерович Соко-
льников, Семен Андреевич Новгородов, Николай Дмитриевич
Субурускай, Афанасий Петрович Илларионов уонна Прези-
дентт Егор Афанасьевич Борисов ааттарын киз тутта
ааттыбыт, мастанобит.

Билиггүй сайдыг ялахаас хэвнээ таагарьж ялахаас үлэнхэн, сүрдвэгчгүйнхэн, чөл турууцан талталлаах төрөөгүйт дөйдүбүтүн, Саяхад Республикатын сайынгарьж ялахаар туруулаах бэлэж хэмнэр кэллэлэр. Россия сайдыгта илгэнэ сабаланаар төрөгч-хүнэн хүн эбилдэн, улахан политика булан эрэр. Манна бигүү республикатын бэйлээ дьонхунаас мээстэтин булан, үүнүү-сайдыг суулгн тобулан эрэр үүрдэр. Олно хаа биридүүгит санаата таагарьж ялахаас үлэ тула түмүүлэн, нэригт бийгүүтэнэн кэсүүгит кэллээтээж.

Күндү Чуралчы дьонун - саргатын, республика кунунан ити-
итик - истиник эсэрдэлибиги Дьолу, олоххо ситиһилини, или-
-эбэни багарарбыт.

В.В.ГУЛЯЕВ, улуус Мунһабын председателэ.
С.И.ЯКОВЛЕВ, Чурапчы улууһун баһылыга.

Президент соруктарын — олоххо

**Е.А. БОРИСОВ: «БИГЭ ТУРУК
БУОЛБАККА. САЙДЫҢЫ ИРДЭНЭР»**

Егор Борисов Вөресидәсән байһа-
тынан үлгүгә хара жаштайлы күнжәр-
ткән улахан болыртоту-һа сирия сайын
нарыһа уурар Киви муус устар 19
күнүгэр Ил Түмэн донустаттарын ми-
нистр отсуоттурулар ити суолуттан
эмис тубасаба.

Тыд эгэригэр Бэрсидьин: Вийиэ тыа хаһаайыстыбатын өйүүр халыыттары уонна механизмнары ситиһитигэр түөрэн көрдүбүт уонна тыа сиригэр олох усуллубуйатын тупсара иликитинэ, оҕорон таһаарыы көрдөрүүтүн үчүгэй өтүтүр уларытыа суохпутун бүтэһитэ-эхтик өйдөөбүт", - дьин тыа хаһаайыстыбатын сайлалларыа хайысхатын чөлүкүйдэ.

Од панын баран олох усулгүйнхээ байдлыг туран эрх улархайр хялара суох уонна үөһэттэн этин, айыны-кэрдийн күүһүнэн төрүлүбэт. Ити олохтоох сиртэн тахсар көүлүлэһинтэн айыах ту- тулуктаах. Бу хайыахара хайыах-үгэс хамсааһын баар.

"Биийн олохтоох бэйхн сайнханын системэтиг салтгы сайнханын, үнэжисмэжэ базатын усна былаас мууицалтайн органнын дьнг боломуочуяларын күүхүрдүү дэж хардлылар ордубут. Бэрсидын огтуотун бутылларын нжи сылтаарла тьа хаһаайыстыбатыгар болмуочуялары былаас олохтоох органныгар бизийга сараламьт хоохон көрүүнү сыһары тутуожа сеп Санатгалжа, тьа хаһаайыстыбатыгар олус ыараханыж аастып 2011 сылта Нам, Ньюрба усна Чурагтуулуустарьгар ывах усна сылгы сүбү тоботун ахсаана бэрт кыранан кьчма-быта. Хоохон көрүү үчүтэй түмүктөөх буолун, аастыг сылта боломуочуяны бары оройуоннарга туттарар кьды бизийг Ити тьа хаһаайыстыбатын сайнханын тьа үбү усна кьды мьстэтигэр көрө олорон туһанар быдан ордух, сөстөөх дин санааттан олохулунна. Бу болмуочуяны толоруута улуустарга бышырын 2,5 млрд солкубай харчы көрүлүннэ, ол тьа хаһаайыстыбатын судаарыстыба өтүтүн өйөөһүн объекту үс пьмьмь бизийгэ тэннээр.

Өрсүшүүбүлүк тыятын сирим ула-
хан өрөйө - техникалык өтүүнө каалы
уонна сүрүн фондолор элибиздөкө буо-
лар. Онон эсо бир хайысканан халыга-
лалый тутуу быһаарылыгыста төрүт
сөп. Ол күндүк, 2011 сылы калта тэңгээ

тэхэе, бэлгырьсын халгытаалнай тутуу
ороскуота үс тигүл курдук - 1,053 млрд
солжубайтан, 3,74 млрд солжубайга диг-
эри улаатаннарылына. Бу харчыга
оросубулукка сүеһүнү илгэр ком-
плекстар, ас-чөл комбинаттара, оруот
аһын уосна хортооспуйу хаһаанар сир-
дэр тутууаллар.

Эсв биш стратегический суолталаах хайыска - сэтгэхтүк, айдээн-төйдөөн салхайы боптуруоһа. Дьэ, ол иһин өрөспүүбүлүкэ агарнай комплекска ситиһинилэхтик үлэлзөбүт тэя хаһайыстыбатын жөндөждөрдүн - салайааччыларын института үлэлтир. Спедиа-лист быһыытынан сайдарга уонна үрдүк көрдөрүүлүк ситиһэрэ, үрдүк хамнас уонна үлэтик быһыытынан салгыы үүнүү - бортэххэй суол.

Бородууксуяны таныстыр уонна батыр кооператив сайдар. Холбур быһыытынан "Сахаагропродукт" кооперативы аралыаха сөп. 2010 сыллаахха 11 бородууксуяны бэлэмнээччи кооператива холбоспуттара бөртөөхэй түмүктэри афылта. Ол курдук, 2010 сыллаахха кооператив чилиэннэрэ кылларар бородууксууфалара 63 мал солкуобайдаах эбит буоллар, 2012 сылга бу сыанаттан 127 мал кэригэ солкуобайга тэнгиспитэ. 2012 сыл түмүгүнэн кооператива 153 мал солкуобай харчы кооператива. Ити 2011 сыллаагы көрдөрүүттөн 29 % улахан.

Муниципальный бас билми объекта-
рын уонна тыа хаһаайыстыбатыгар
аналымт сирдэри бэрэздэргэһин үлэтэ
ыһтыллар. Егор Борисов отчуоттат.

Хайгуу-үйз сууцныг нэгилснээр лээх нуунд томогфичеснай булаан нара, нэсн сууцн туха ородобуй об-прималар, бээ сууцнак туха хаагай-м-тыбатын тэрилтэрин уонна бааһинай хаагай-м-тыбаларын туха хаагай-м-тыбатыр авам-м-т сирдэрин схемалар баалаа', - дэсн эттэ.

Бу хайыскара, биллэн турар, үлэ сүрүнүн бэйлэни салайыныы олохтоох органныра онтурулуктаахтар.

Ол эрозиялар аңгардык суддарыстыбы өйбүлүн улаатынпарылы уюмга атын ми-
эрэлери кылдырып кууһунэн тыя хаһай-
ыстыгытын салатын эстибэт эрө курудук
тутуохха сол Бу ныйманын тыя сирип ха-
ачыстыбылдахтык сайыннарыны кыл-
тыбат.

дарыгтар бэрэсидымэн кыһалга сэлитһэ хатна баарын чопчу быһаарар:

"Тыя сирин дэсно олохторун усулуобуйатыр ирдэбиллэрэ куорат олохторуттан тор кыранай? Манна эмэс итэрэ баар. Олох хаачыстыбата олохтор ирдэбиллэрэ улааттагына эрэ туу-сар. Бигэ турук дэсн үчүтэй Ол ынан ба-ран бигэ туруктан булгучу олох хаачы-стыбатын үрдэтэниэ барыахха. Олтон атын бигэ турук хаан эмэтэ сөн бөүр ал-ларар түһүтүэ түөрдэр".

Бу ыгырыгы "Тыа сириҥ сайыынанна-
рыҥ кэллэм минераларыҥ туһунан" Саха
Өрөспүүбүлүтэттэҥ Борсодомонин стратегическай БИЙаары сүрүнэ буолар.
Илгэн-тонсон заарыҥ ирдир, дьирэг ис
хоһоонноох БИЙаах бэрт элбэх дьаҥ-
талдалаах. Наһаа кыдьуһа да суох буол-
лар, толорорго бэлэм схемалары кэтэс-
лэт, ыһаарыҥыҥ улаатир тыа хаһаай-
ыстыбатыҥ улоһиттарын докумуон мээ-
нэрэ соһутуо дуо. Ыгор Борисов байыт бу
БИЙаары жеминицескай буолуохтаагар,
ордук болонитескай дьон бааттаабыта
уонаа докумуону олоҥхо кыһарыҥа би-
р сүбэҥ көтөөтүк улаатирга ыгыр-
быта.

Нэгдлийнхний сомогдуулга өрсүүбүлүкэ олохо-далхаа бэлдэгтэ эмээ туһайнлар. Чоолан устастаба национальвай-культурунай уонна духуобнай сайдыыш бопурууларын чорботолтор. Маны сэргэ судалысханнай сорулгар ахсааннарыгар улзатан иһор хотуеизин иттигин, оролор көдүлэнишэрин өйөөһүнү ыһынылар. Ыраары өтө көрүүтэ агроэкоуолаары тэрийин, сайлалары уонна техический базаларын бейргөтүү бөлөхтөгүтэ минир. Өрсүүбүлүкэ салалтата чыһын-чэбдик, көхтөөх, айымнылаахтык толсүдүүр, илэи-налеи бейлалар кыахтаах, айар-тулар иһини илгэргэ болгоһотун үүрэр.

Бэрэсидгийн тогтворлоон эвчлэлтэйгээр:
"Бидний сөрөх позиция: бэлэнхэн-
тайлы хайдах тугсарар, сажа дэно кэ-
тээр хаачьстьбалаах уларыгьылары
сигилэр туһууһан өсө элбэхтик төлсүй-
дүжлүт, үөрэтнэхлүт, суоттуохлүт уон-
на тэгннэхлүт. Уонна сөглөх бэлээр-
ылары кэлж, эгьэн механизмьлары би-
тэн кэрдүохлүт турдаг".

.....

Автор сурутул экилер оона редакция позиметигар малды сөн түбөр буалбатах. Суруула мыйлаар чачылар кардыкташтарыгар эппетини оона түр буйла сата.

Куонкурус

Николай Сибиряков... Айылба сэдэх кестүүтүнүү кылгастык күлүм ынан ааспыт чабылхай сулуспун, күлүбүрөччү умайан сырланын бэлэстээбит сөбүмэр талааммыт баара эрэ 40-тан тахса эрэ сыл олодор, үөрөстөөһүн эйгэтигэр сонун көрүүлэринэн, уостан түспүт эриккэс ырыаларынан, этническэй рок хамсааһыныгар харса суох хардыларынан бэйэтин суураллыбат суолун-иһин хааларбыта. Олох онотуута оннук буоллаа буолуо, табо эрэ талааннаах, айылбаттан айдырылаах дьоммут тыһынаастарыгар болломтонон арыалламмакка, этэ сатаабыттары суох буолбуттарын эрэ кэннэ дьонно тийэр. 90-нүс сыллартан эталон буолбут ырыаһыттары хара танаастаах, үһүн баттаастаах, хаһыы анардаах ырыалаах рок хамсааһын сана сулустара салбуйбуттара. Биһиги Чурапчыбытыгар аатырбыт "Чалбон" рок-бөлөх кэнсиэриттэн дьон дөйө саллыбыта. Онтон бэрт сотору оннук ырыалаах-тойуктаах ырыаһыттар бэйэбит испититтэн тахсыбыттары. Хатылыга "Табык", Хадаарга "Кэрэх", Чурапчыга "Чурапчы", а.д.а. бөлөхтөр, тутта да буолбатар, сыһыа бэйэлэрин истээччилэрин булдуммуттара. Бу аныаха дээрү үһүэ былаас түгү этэринэн биір халыыпка киһи хамсыгы-имсиги сылдыар дьону хараастытын аһарбытыгар, кимнээспитин этэрбитигэр ыһыры, бырачыас этэ. Ол хамсааһын биір чабылхай сулуһунан Николай Сибиряков буолбута. Иһиттэн энсиллэн тахсар изиһилээх кулаастаах, өлбөөрбүтү, өспүтү өрүкүтэр бөлөхүөктүү өйдөбүллээх, изнигийэр иччилээх тыллаах-өстөөх ырыаһыт сыанаба табыстагына көрүнүүн ыларыйара, сирэй-хараба туура. Оҕону иһити эйгэтин кестүүмнээх үлэһитин хаатыттан тахсан, тулалыыр эйгэни кытта биір-биіргэ хаалбыт, күөх окко сығыннах түспүт айылба оҕото буолара, санаатын дьон сүрүгэр тиздэргэ сыратын-хараатын барыра. Николай Сибиряков мань таһынан СР үтүөлээх артыыската Анастасия Готовцева эстрада кизн күйөөгөр сулус буолан саналыы күлүмнэн тахсарыгар репертуар курдук сүдү күүһү биіртит мелодияһынан билэр.

ТЫЫННААХ ДОВУҔУОЛ ЫРЫАТЫН КҮРЭҔЭ

Николай Максимович Сибиряков Орто дойдуттан барыта 10 сылын көрсө олохун доҕро, журналист Раиса Спиридоновна Сибирякова "Айыы тыһынын аатыгар" диэн кини илиитигэр сэрэнэн ылар, долгуйа иһийэ сирэйдэрин арытталыыр, ырыалардаах дискэлээх кинигэтин таһаарда. Николай Сибиряков истээччилэригэр, сүгүрүйэччилэригэр, батыһааччыларыгар, бар дьонугар дьонун бөлөх. Кинигэ Николай Максимович ырыалара, хоһооноро, үтүкүү тыллара, рок-композициялара, ыстатыйалара уонна кини туһунан ахтылар кирийдилэр. Кэргинин киһи сүрүтэ уонна хоһооно бу икки айар алыттан дьон өстүбөт, билгит да быста илэк өтүмүрүн кэрэһитэ буолан ааҕааччыны уратытык долгуталлар. Дискэҕэ 18 ырыаһыт бэйэтэ толорбут ырыалара кирийдилэр.

Муус устар 18 күнүгэр Сылан нэһилиэгэр Николай Сибиряков кинигэтин сүрэхтөөр үгүс күннэ "Айыы тыһынын аатыгар" диэн кини кэрэһитигэр ырыа куонкуруһа тариллинэ. Тэрийээччилэригэр рок хайыска сүгүрүйэччилэ, таргатааччыта, Түөһү нэһилиэгин дьаһалтатын баһылыга Петр Беляев уонна Сылантаары Сынтыалан киһин үлэһиттэрэ үлэлэтиллэр. Н.Сибиряков ырыаларын, тыһынаах музыканы, гитаранан ырыаны оҕолортон, ыччаттартан саҕалаан таргатар сыаллаах куонкурус икки түһүмүһүн барда. Эбиккэ дээрү оскуола оҕолорун истии буолла. Барыта 9 оҕо кытына. Калыкни кэмгэ гитара тутуурдаах оҕо элбээбиттэн кини үөрөр эрэ. Ыччат тас көрүнэ олус түспүт, толорууга да үчүгэй, арай ырыа тыһын үөрөтүгэ, сыанаба туттууга-хаһыыга эппитиннэ мөлтөх. Улахан дьонно кыттааччы арыах. Чурапчыга рок ырыа "аксакала", "Кэрэх" бөлөх салайааччыта Федор Харитонов кытта илии-кэллэн түсүһөр ыарахан. Ол эрэри улууспутугар тыһынаах ырыаны илэ-бодо таргата сылдыар дьонноохтут бу хайыскага билгитин да күүстээхпит, тирэхтээхпит диэн эрэл санааны күүдүтэр. Диригтэн Марианна Макарова, Сылантан Айсен Борисов конкурс таһымын үрдэтэн, чинэтэн биірдилэр. Чурапчыттан кыттыбыт Сылан ыч-

Раиса Сибирякова

Майя Филиппова

Федор Харитонов

Петр Беляев

Дьуус Никитин

Семен Ноговицын

чата Семен Ноговицын диэн сэргэх, үчүгэй ырыаһыт тахсан эрэрин бөлөхтөөххө наада. Семен ырыаларын сирэйдийн-харахтын, уобарастыын уларыйан ыллаата. Эдэр тамада остуолун ыһтарыгар репертуарын Н. Сибиряков "Кэллим кизнэ сайылыкка" ырыатынан бэркэ байытта. Түмүккэ куонкурус Гран-при кыайылааһын Федор Харитонов ааттаныан ааттанна. Улахан дьонно 1-кы степеннээх лауреатынан Семен Ноговицын, 2-с степеннээх лауреатынан Марианна Макарова, 3-с степеннээх лауреатынан Айсен Борисов буолтулар. Оҕолорго 1-кы степеннээх лауреат аатын улуустаагы гимназия үөрөнөөччигэ Майя Филиппова ылла. Майя гитаранан ыһыгырын таһынан бэйэтэ ырыа айыгыгар холоноро үрдүктүк сыаналанна. 2-с степеннээх лауреат аата Сылантан Женья Байшеваҕа интэриһинэ. 3-с степеннээх лауреатынан Сылантан тыһынаах музыка доҕуһуолунан ыллаабыт, "Халлаанга үрдэл" бөлөх солиһа Дьуус Никитин буолла. Дьуус бу

бөлөххө солист буоларын таһынан баара эрэ 8-с кылаас үөрөнөөччигэр бары иһтүмүгэ талыт оонньуур олус талааннаах ыччаттынан буолар. Мин биір бэйэм Чурапчы улуһун тыһынаах музыкага кэнээскөтүн киниэхэ көрбүт.

Куонкурус быһыылар Николай Сибиряков кэрэһитигэр куонкурус иһийи кэскилти, тэрээһинин боптуруостарын ырытар төгүрүк остуол тариллинэ. Республика үөрөһү үлэһиттэра, Николай биір идэлээхтэрэ манньк куонкуруһу бэйэлэрин истэригэр ыһтан саҕалаабыттара ырааһыт, бириистэра да ботуччу эбиттэр. Онтон тирэх ылан улуустан саҕалаан илии энэр, республика таһымынаах куонкурус ыһылыра хайаан да наадатын кэлбит дьон бөлөхтээтиллэр. Культурнай тэрээһиннэр мэлдьи үбүлээһин чааһыгар атахтаналлар. Бу да сырыыта ити сүрүн кыһалданан буолар. Онон куонкурус курдук буолбакка, тыһынаах музыка фестивалын быһыытынан ыһтарга этиилэр эмиз кирийдилэр.

Түмүккэ эһил 2014 сылга, Николай Максимович Сибиряков төрөөбүтэ 55 сылын көрсө "Айыы тыһынын аатыгар" куонкурус Чурапчыга илии энэр таһымыгар ыһтыллара быһаарылына. Сылантаа ыһтылыбыт күрэхтэн көрдөхкө, балаһыанна быһыыһынан Николай Сибиряков репертуарыттан биір ырыа толоруллуохтаагар кыттааччылар икки-үс эрэ ырыаны эргитэ сылдьан толордулар. Дьинэ, Николай Максимович 40 ырыа ааттарын билэр, онтон 18 ырыата гитаранан толорууга барсар, ону таһынан баһаам элбэх рок-композициялар бааллар. Ону барытын хаһыһыт, үөрөнүт киһи кизн бэйэл кэрэһитэ баай репертуар сытар Олортон нэһилиэк-тэринэн биірдиһиэн толоро-оҕчуларга биіртэлээн, Николай Сибиряков өссө элбэх ырыата ылланыгар кизн үлэ былаанна турар.

Тэрийээччилэр спонсорскай камолорун иһин "Биір ыһыгыл Россия" партия Чурапчытаагы салаатыгар (предс. С.А.Саргыдаев), улу-

стаагы ыччат отделыгар (нач. Н.В.Дьяконов), ОДКХ Чурапчытаагы филиалыгар (дир. Е.И.Саввин), Д.П.Коркин аатынан спортивной интэринэет-оскуолаҕа (дир. Н.Н.Уляев), үөрэх управлениетыгар (нач. К.К.Чичинаров), культура управлениетыгар (нач. В.П.Герасимов), "Сана олох" хаһыат редакциятыгар (ред. А.А.Захаров), чааһынай предпринимателлэр И.Н.Архиновка, З.Н.Сивцевага, Л.А.Яковлевага, И.И.Поповага уонна бары күүс-көмө буолбут дьонно махталларын тиздэллэр.

Биір дойдулаахтарбар Николай Сибиряков "Айыы тыһынын аатыгар" кинигэтин булан ааҕарытыгар, дискэтин истэргитигэр субилойи. Наһаа да өйдөөх, муударай, ураты дьосурдаах киһи олорон аастыт эбит биһиги Чурапчыбытыгар! Кини ырыалара ыһыы сизмэ буолан хас биірдики сүрөхкэ сибээки буолан тыһыларыгар баҕабыт улахан. Айыы тыһынын аатыгар.

Оксана ЖИРКОВА-ТРОФИМОВА.